

Univerza v Ljubljani
Fakulteta *za družbene vede*



POROČILO O SPREMLJANJU IN ZAGOTAVLJANJU KAKOVOSTI

FAKULTETE ZA DRUŽBENE VEDE ZA LETO 2010

Predsednik komisije za samoocejevanje kakovosti: doc. dr. Branko Ilič

Poročilo o kakovosti za leto 2010 je na svoji redni seji v ponedeljek, 4. aprila 2011, obravnaval in sprejel Senat Fakultete za družbene vede.

Ljubljana, marec 2011

KAZALO

1	UVOD	3
2	ANALIZA KAKOVOSTI PO PODROČJIH/DEJAVNOSTIH S POVZETKI IN PREDLOGI.	3
2.1	IZOBRAŽEVANJE	3
2.1.1	Dodiplomski študij	3
2.1.2	Podiplomski študij.....	5
2.1.3	Izredni študij in vseživljenjsko učenje	5
2.2	MEDNARODNA DEJAVNOST	6
2.3	RAZISKOVANJE, RAZVOJNA IN UMETNIŠKA DEJAVNOST	7
2.3.1	Raziskovalno področje	7
2.3.2	Umetniška dejavnost	10
2.4	KNJIŽNIČNA IN ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST	10
2.4.1	Knjižnična dejavnost.....	10
2.4.2	Založniška dejavnost	11
2.5	INVESTICIJE IN VZDRŽEVANJE, PROSTORI IN OPREMA.....	12
2.6	INFORMACIJSKI SISTEM	12
2.7	ČLOVEŠKI VIRI, OSEBJE	12
2.8	STORITVE ZA ŠTUDENTE, TUTORSTVO, ŠTUDENSKI SVET IN INTERESNA DEJAVNOST.....	13
2.8.1	Študentski svet in interesne dejavnosti	13
3	AKTIVNOSTI ZA RAZVOJ SPREMLJANJA IN ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI.....	15
3.1	DELOVANJE SISTEMA KAKOVOSTI, PRIPRAVA DOKUMENTOV ZA SISTEM KAKOVOSTI, INSTRUMENTOV IN KAZALCEV KAKOVOSTI	15
3.2	SESTAVA IN DELOVANJE KOMISIJE OZ. ORGANA, ZADOLŽENEGA ZA KAKOVOST	16
3.3	IZVAJANJE ŠTUDENSKIH ANKET	18
3.3.1	Poročilo o izvajanju študentskih anket in drugih anket ter metod za pridobivanje povratnih informacij – izkušnje pedagogov na FDV	20
3.3.2	Predlogi za izboljšanje aktivnosti za spremljanje in zagotavljanje kakovosti.....	21
3.4	IZVAJANJE DRUGIH ANKET TER ANALIZ IN METOD ZA PRIDOBIVANJE POVRATNIH INFORMACIJ RAZLIČNIH SKUPIN IN NJIHOV VPLIV NA KAKOVOST	22
3.5	MOREBITNE ZUNANJE EVALVACIJE IN AKREDITACIJE.....	23
4	POVZETEK	23
5	ZAKLJUČEK.....	23
6	VIRI.....	24

1 UVOD

Struktura Poročila o kakovosti na FDV izhaja iz Navodil Komisije za kakovost Univerze v Ljubljani, posredovanih tajnikom fakultet in predsednikom komisij za kakovost članic v začetku marca 2011, in smernic Komisije za samoocenjevanje kakovosti na FDV. Poročilo popisuje analizo stanja ter usmeritve in ukrepe za zagotavljanje oz. izboljšanje kakovosti po posameznih področjih in dejavnostih FDV. Poročilo je pred obravnavo na Senatu FDV analizirala in evalvirala Komisija za samoocenjevanje kakovosti na svoji seji 23. 3. 2011.

Poročilo je pripravila sodelavka za strokovno podporo Komisiji za samoocenjevanje kakovosti na podlagi konkretnih usmeritev in v sodelovanju s predsednikom Komisije za samoocenjevanje kakovosti doc. dr. Brankom Iličem in tajnikom fakultete Jožetom Glazerjem na podlagi konzultacij s posameznimi člani Komisije za samoocenjevanje kakovosti, ugotovitev v Poslovnem poročilu 2010, lanskih podatkov, ki jih je posredovala FDV, in informacij o zagotavljanju kakovosti, ki so jih posredovale različne fakultetne strokovne službe.

2 ANALIZA KAKOVOSTI PO PODROČJIH/DEJAVNOSTIH S POVZETKI IN PREDLOGI

2.1 IZOBRAŽEVANJE

2.1.1 Dodiplomski študij

V letu 2010 je bila na fakulteti načrtovana reakreditacija bolonjskih programov, ki pa se ni v celoti zaključila. Vzrok za to so zunanji dejavniki, saj so bila sprejeta nova merila, ki urejajo področje in narekujejo drugačne postopke. V sodelovanju s predstojniki kateder in vodstvom fakultete je bil v celoti izpeljan postopek prenove programov na ravni fakultete, ki pa je bil s sklepom Senata FDV ustavljen. V različnih stopnjah tega procesa smo se srečevali z evalvacijo obstoječih programov, ki so jo posredovali tako študenti kot tudi pedagogi (katedre).

Zaznali smo številne prednosti in slabosti obstoječega sistema ter oblikovali predloge za njegovo izboljšanje. Sistem smo izboljšali tako, da smo zmanjšali prekrivanje izvedbe predmetov glede na urnik, zagotovili smo stalnost izvedbe predmetov za nekaj let (sestavine učnega načrta se iz leta v leto bistveno ne spreminjajo) in študentom omogočili vpis v naslednje leto v začetku izpitnega obdobja (avtomatizirali smo pripravo vpisnih listov in tako omogočili prijaznejši vpisni postopek). Čeprav reakreditacija programov še ni dokončana, je dobra osnova za podaljšanje veljavnosti programov. V letu 2010 smo uvedli pregled obveznosti študentov in pedagogov, kar smo izboljšali z objavo razporeda individualnih konzultacij pri vseh predmetih. V preteklosti to ni bilo javno objavljeno in je veljalo kot dogovor med učitelji in študenti.

Kot dobro prakso vpliva na kakovost fakultete štejem posebno skrb, ki jo posvečamo študentom s posebnimi potrebami in študentkam mamicam, saj se zavedamo, da je izobraževanje temeljna sestavina zagotavljanja socialne vključenosti in neodvisnosti vseh

oseb na vseh stopnjah izobraževanja. Uvedli smo sistem ažurnega obveščanja pedagogov pri vseh predmetih, na katere je posamezni študent vpisan. Pedagoge obveščamo, do kakšnih prilagoditev je študent s posebnimi potrebami upravičen, in se trudimo takim študentom čim bolj pomagati pri doseganju ciljev. Da bi bolje razumeli skupino študentov s posebnimi potrebami, smo se zaposleni na fakulteti v letu 2010 udeležili delavnic in posvetov, ki jih je organizirala UL oz. druge fakultete. Sodelujemo z zunanjimi zdravstvenimi ustanovami, predvsem z URI – SOČA, kjer je kar nekaj naših študentov na rehabilitaciji. Skupaj z njihovimi strokovnjaki pomagamo pri sestavi načrta dela učenja študentov. V letu 2010 smo sicer načrtovali organizacijo seminarjev oz. predavanj o ravnanju s takimi študenti, kar pa nam ni uspelo, saj smo večino časa posvetili sestankom in posvetom o reakreditaciji programov. Menimo, da bi na ravni UL tej skupini študentov morala biti posvečena večja skrb. Na UL se že nekaj let pripravlja Pravilnik o študentih s posebnimi potrebami, ki bi bil posameznim članicam v veliko pomoč pri urejanju omenjenega statusa, a na žalost še vedno ni bil sprejet.

Med težave, ki smo jih zaznali na področju izobraževanja in za katere menimo, da jih je za dvig kakovosti treba rešiti, sodi relativno majhna ponudba izbirnih predmetov drugih fakultet.

Ugotavljamo, da je izbirnost predmetov omejena tudi znotraj fakultete, kar predstavlja problem tako za študente pri izbiri programskih in prostih fakultetnih izbirnih predmetov kot tudi za pedagoge (z vidika pedagoške pokritosti).

Že v študijskem letu 2009/10 smo si prizadevali skleniti dogovor o izmenjavi predmetov z večjim številom fakultet in študentom ponuditi večjo izbiro. Predvidevali smo, da bo k dogovoru pristopilo večje število fakultet, saj so v tem letu vse fakultete začele izvajati bolonjske programe, s čimer naj bi bil odpravljen glavni razlog za dosedanje nesodelovanje. V študijskem letu 2009/10 smo našim študentom ponudili predmete treh fakultet, kar je več kot v preteklih letih. V študijskem letu 2011/12 si prizadevamo skleniti dogovor z vsaj še eno fakulteto. Opažamo, da je na določenih programih zanimanje naših študentov za izbirne predmete vedno večje. Menimo, da bi bilo smiselno izmenjavo predmetov še naprej urejati z dogovori med fakultetami, ki imajo podobne programe, in tako študentom zagotoviti večjo interdisciplinarnost.

Že nekaj let si prizadevamo povečati število diplomantov starih programov (letos 437, lani 520, pred dvema letoma 556, pred tremi leti 581). Študentom smo poslali motivacijsko pismo, nekatere katedre pa so organizirale tudi motivacijske seminarje, kar konstantno spodbujamo. Neuspeh pripisujemo dejstvu, da je večina študentov želela obdržati status študenta čim dlje, saj jih država s svojimi pravili glede podaljševanja statusa študenta motivira predvsem k temu, da status obdržijo, ne pa da diplomirajo. Status študenta ima v razmerah večje brezposelnosti boljšo veljavo kakor status diplomanta. Takšno stanje ima tudi negativne učinke, saj so študenti dolgo časa izločeni iz sistema, vanj se težko ponovno vključijo in zaključijo študij. Zaključek študija starih študentov bo zato vsako leto terjal še večji vložek strokovnih služb, vodstva in pedagogov.

2.1.2 Podiplomski študij

V okviru akreditiranih programov je redni študij na 2. stopnji potekal nemoteno. Študenti so izkoristili možnost vpisa absolventa po vseh stopnjah študija, zato jih je zelo malo zaključilo študij v roku enega leta.

Na 3. stopnji študija opazamo velik osip pri napredovanju iz 1. v 2. letnik doktorskega študija. Pomanjkljivost je predvsem v zelo ohlapnih vstopnih pogojih (problem usklajevanja z vsemi sodelujočimi fakultetami pri interdisciplinarnem doktorskem študiju), ki so omogočali vpis na doktorski študij tudi kandidatom brez ustreznega predznanja. Ker se lahko na 3. stopnjo študija vpisujejo diplomanti »starih« univerzitetnih programov, ki magistrskega študija niso opravili, se primanjkljaj znanj pokaže pri opravljanju obveznosti na 3. stopnji študija, pri pavziranju in podaljšanju študija.

Na 2. stopnji študija se je ponovno pokazalo, da so najbolj uspešni pri sprotnem opravljanju izpitnih obveznosti študenti na tistih programih, kjer so organizirana predavanja in sprotno delo. Najmanj opravljenih izpitnih obveznosti so opravili štiri študenti, vpisani na programih Antropologija in Etnične študije, kjer so se izvajale samo individualne konzultacije. Zaradi tega bi bilo treba v bodoče določiti minimalno število vpisanih študentov (kot pogoj, da se programi kvalitetno izvajajo). Dolgoročnejšo rešitev bo treba poiskati tudi glede spremembe vstopnih pogojev za vpis v drugostopenjske programe, da bodo vstopne pogoje lahko izpolnjevali tudi diplomanti triletnih programov 1. stopnje. Dodatni letnik ni najboljša rešitev, zato predlagamo reakreditacijo dodatnega letnika kot dela študijskega programa 2. stopnje.

Kot pomanjkljivost na izobraževalnem področju štejemo kasnejšo izdelavo urnikov za izvedbo programov 2. in 3. stopnje. Ocenjujemo, da bi bila pravočasna hkratna izdelava urnikov za vse tri stopnje v pomoč tako študentom kot pedagogom, ki bi tako že maja izvedeli, kdaj bodo potekala njihova predavanja na vseh programih in pri predmetih, pri katerih je predvideno njihovo sodelovanje, ter tako prispevali k boljši organiziranosti pedagoškega procesa na fakultetni ravni.

2.1.3 Izredni študij in vseživljenjsko učenje

Zanimanje za izredni študij se zmanjšuje, kar opažajo vse članice na UL.

Ker že nekaj let na fakulteti nismo zapolnili vpisnih mest na izrednem študiju, je bil potreben razmislek vodstva fakultete, ali se v izvedbo za posamezno študijsko leto ponujajo vsi programi ali le nekateri, in sicer tisti, ki so bolj tržno zanimivi. Tako je Senat FDV za študijsko leto 2011/12 na izrednem študiju potrdil le razpis sedmih programov, kar pomeni, da naslednje študijsko leto preostalih šestih programov ne bomo izvajali. Skladno s tem smo predlagali objavo v Razpisu za vpis 2011/12.

Trend zmanjševanja vpisa na izredni študij bomo »ublažili« z ustvarjanjem modulov vseživljenjskih izobraževalnih seminarjev.

Ugotavljamo, da je kljub promocijskim aktivnostim (Alumni klub SOC-KM, brošura, elektronske novice, spletne strani) zanimanje za to vrsto izobraževanja majhno. Omenjeno je posledica stanja v okolju (zmanjšanje sredstev za izobraževanje pri organizacijah) in neprofiliranosti ponudbe, kar smo ugotovili v telefonskih razgovorih z morebitnimi naročniki – organizacijami.

Z vidika kakovosti je pomemben premik v pozitivno smer elektronska podpora prijavi in izboljšanje vsebin na spletni strani VŽU. Kakovost na tem področju želimo izboljšati: s promocijo v tednu VŽU (maj 2011, brezplačna delavnica), da bi dosegli boljšo prepoznavnost, z vključevanjem kateder v oblikovanje nove ponudbe, da bi dosegli večjo skladnost ponudbe s potrebami uporabnikov, in z vključitvijo širšega nabora izvajalcev.

2.2 MEDNARODNA DEJAVNOST

Na fakulteti se zavedamo, da bo treba v prihodnje kljub temu, da smo na področju mednarodne izmenjave večinoma izpolnili načrtovane dejavnosti, vložiti še več truda v internacionalizacijo študijskih procesov, ker je to pri zunanjih ocenjevalcih pomemben dejavnik kakovosti študija na ocenjevani instituciji.

Z vključenostjo tujih študentov v študijski proces se izboljšujejo ne le strokovne in akademske veščine, temveč tudi osebne in medkulturne povezave. Tuji študenti s svojo prisotnostjo spodbujajo iniciative za vedno bolj medkulturno akademsko okolje naše, v mednarodni prostor odprte fakultete.

Gostujočim študentom FDV vsako leto nudimo povečan nabor predmetov, ki se izvajajo v angleškem jeziku, in konzultacije z uglednimi, v mednarodnem prostoru uveljavljenimi profesorji naše fakultete. Na tem področju bi bilo smiselno razmišljati o spodbujanju priprave modulov/programov 2. stopnje v angleškem jeziku za izboljšanje internacionalizacije študija.

Vsem gostujočim študentom smo uspeli zagotoviti enake pogoje študija kot domačim študentom. Poskrbeli smo tudi za možnost njihove nastanitve. H kvalitetni podpori pri uvajanju tujih študentov v novo kulturno in študijsko okolje so pripomogli tudi naši študenti tutorji. Poleg dveh študentov tutorjev študentske organizacije smo na FDV dodatno zagotovili še dva študenta tutorja.

Ker predavanja na nekaterih univerzah v posameznih državah potekajo v nacionalnem jeziku, smo predlagali, da se v okviru programa Vseživljenjskega učenja na FDV organizirajo intenzivni jezikovni tečaji, ki bi odhajajočim študentom zagotovili primernejše znanje jezika institucije gostiteljice, ter s tem prispevali h kvalitetnejšemu sodelovanju na predavanjih in k možnostim za boljši učni uspeh posameznega študenta.

Zagotavljanju kvalitete programov mobilnosti so namenjeni tudi obiski Službe za mednarodno sodelovanje, saj omogočajo ne le poznavanje organizacije posamezne institucije, pač pa na osnovi osebnega poznanstva in sodelovanja tudi lažje reševanje morebitnih težav.

Nezadovoljni smo s skromnejšo izmenjavo pedagoškega, raziskovalnega in administrativnega osebja, kar pa je posledica velike obveznosti pedagoškega osebja na domači ustanovi ter premajhna finančna in administrativna podpora pri izvedbi mobilnosti.

2.3 RAZISKOVANJE, RAZVOJNA IN UMETNIŠKA DEJAVNOST

2.3.1 Raziskovalno področje

Ocena uspeha pri doseganju ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta ali več preteklih let

Doseženi cilji so primerljivi s tistimi, ki smo jih dosegali v preteklih letih. Ohranili smo raven programskega financiranja ter raven temeljnih in aplikativnih projektov. Povečali smo število podoktorskih in ciljnih raziskovalnih projektov (pridobili smo številčno več projektov, vendar z manjšim finančnim učinkom). Ohranili smo število prijav na razpis za kandidate za mentorje mladim raziskovalcem in njihovo uspešnost, kar kažejo podatki v Tabeli 2.1 in Tabeli 2.2.

Tabela 2.1: Število odobrenih mladih raziskovalcev v obdobju 2005–2010

Leto	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Št. mladih raziskovalcev	7	5	7	5	5	5

Vir: Podatki FDV, posredovani na UL.

31. 12. 2010 smo imeli kar šest mladih raziskovalcev, ki so še vedno registrirani na ARRS, vendar s statusom mladega raziskovalca brez financiranja.

Tabela 2.2: Število mladih raziskovalcev v obdobju 2005–2010

Leto	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Št. mladih raziskovalcev	25	24	25	25	23	21

Vir: Podatki FDV, posredovani na UL.

Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila pristojnega ministrstva ter ukrepi za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti poslovanja

V letu 2010 smo povečali gospodarnost in učinkovitost poslovanja glede na opredeljene standarde in merila, ki jih predpisujeta MVZT in ARRS, ter pri tem upoštevali vsa navodila Univerze v Ljubljani. Vodstvo FDV je nadaljevalo z izvajanjem 14 ukrepov za optimiziranje poslovanja fakultete, kar ob koncu leta že daje pozitivne finančne rezultate. Sorazmerno smo znižali materialne stroške poslovanja in učinkovitost raziskovalnega dela ohranili na podobni ravni. Ohranili smo število znanstvenih objav, hkrati pa se je znižala odmevnost znanstvenega dela v tujini (Tabela 2.3; podatki za leto 2010 še niso popolni tako glede števila objav kot tudi glede odmevnosti, saj so bili zbrani v začetku decembra 2010).

Tabela 2.3: Število znanstvenih objav in citatov

	2009	2010 (izpis 7. 12. 2010)
Št. znanstvenih objav (WoS)	37	36
Št. čistih citatov v petletnem obdobju	229 (2005–2009)	155 (2006–2010)

Vir: Podatki FDV, posredovani na UL.

Uporabniki rezultatov naših raziskav so različne državne ustanove, nevladne organizacije, socialne in zdravstvene ustanove, lokalne skupnosti in v manjši meri tudi gospodarski subjekti. Praktične učinke raziskovalnega dela na omenjenih področjih želimo doseči že z raziskovanjem v okviru NRP, še posebej pa praktičnim učinkom sledimo pri CRP-ih, ki velikokrat rešujejo konkretne razvojne probleme različnih državnih ustanov, lokalnih skupnosti, nevladnih organizacij in v manjši meri podjetij.

Če primerjamo kazalce prijav, učinkovitosti in stanja **mednarodnih projektov** FDV z UL za leto 2010 (Tabela 2.4), vidimo, da je 1/7 vseh mednarodnih projektov UL potekala na FDV. FDV je druga najuspešnejša članica UL na področju 7. okvirnega programa. FDV med vsemi članicami UL najpogosteje oz. največkrat sodeluje v različnih EU-programih in razpisih. Izredna diverzificiranost prijav na različne mednarodne in EU-razpise ter s tem povezano poročanje zahteva dodatno strokovno usposobljenost kadrov in delo, ki ne more biti rutinsko.

Neuresničene naloge, ki se v glavnem nanašajo na notranjo organiziranost službe, so posledica kadrovske podhranjenosti, upoštevajoč tudi porodniško odsotnost. Služba z obstoječim kadrom (z dvema zaposlenima) uspe redno in pravočasno opraviti naloge, povezane s pripravo prijav in oddajo poročil za mednarodne projekte. V letu 2010 smo imeli dve nenačrtovani zunanji reviziji treh mednarodnih projektov, kar je dodatno obremenilo zaposlene v obsegu 0,3 FTE.

V Tabeli 2.4 so prikazani nekateri kazalci raziskovalne dejavnosti na FDV v letih 2009 in 2010.

Tabela 2.4: Nekateri kazalci raziskovalne dejavnosti na FDV v letih 2009 in 2010

Kazalec	Podatki za leto 2009	Realizirano 2010
Število raziskovalcev ARRS	186 (od tega 22 MR)	181 (od tega 21 MR)
Število raziskovalnih centrov	18 aktivnih + 1 v mirovanju + ADP (Arhiv družboslovnih podatkov)	17 aktivnih + 2 v mirovanju + ADP (Arhiv družboslovnih podatkov)
Število programskih skupin	13	13
Število infrastrukturnih centrov	1 (ADP + PLMER)	1 (ADP + PLMER)
Število temeljnih in aplikativnih projektov	17	18
Število podoktorskih projektov	1	2
Število CRP-projektov	20	25
Število znanstvenih objav (Wos)	37	36 (izpis 7. 12. 2010)
Vložene patentne prijave	0	0
Skupno število projektov z gospodarstvom brez CRP in aplikativnih projektov	8	15

Opomba: *Podatki o objavah se še objavljajo.

Vir: Podatki FDV, posredovani na UL.

Število raziskovalcev in mladih raziskovalcev na Fakulteti za družbene vede, Inštitutu za družbene vede ostaja na približno enaki ravni. Dva raziskovalna centra sta v letu 2010 v mirovanju, nastali pa so zametki novega raziskovalnega centra, ki bo registriran leta 2011.

Število programskih skupin in infrastrukturnega centra se ne spreminja. V okviru Nacionalnega raziskovalnega programa je sklenjena pogodba za en infrastrukturni center, ki vsebinsko pokriva dve naši prijavi – Arhiv družboslovnih podatkov – ADP in Program za longitudinalno mednarodno empirično raziskovanje (PLMER) v okviru Centra za raziskavo javnega mnenja in množičnih komunikacij.

Pri pridobitvi CRP-ov smo bili številčno uspešnejši, vendar z manjšim finančnim učinkom (število projektov CRP v letu 2009 je bilo 20, v letu 2010 pa 25). Iz naslova vključenosti raziskovalcev v pedagoški proces smo v letu 2010 prejeli skoraj štirikrat manj sredstev kot v

letu 2009, ker je ARRS zaostрил pogoje in merila za njihovo pridobitev. Meja raziskovalne obremenitve se je glede na pedagoško iz razmerja 60 % : 20 % zvišala na 80 % : 20 %.

Smo pa iz naslova povečanega obsega raziskovanja, ki jih je 11 programskih skupin prejelo na račun raziskovalne aktivnosti v RS in EU, v letu 2010 prejeli skoraj enkrat več sredstev kot v letu 2009. Uspeh pri pridobitvi teh sredstev lahko pripišemo prilagodljivosti raziskovalne sfere pravilom ARRS, preko katerih vstopamo v tekmo za sredstva, in uspešni pridobitvi sredstev tako pri domačih kot mednarodnih projektih.

Število znanstvenih objav v letu 2010 bo pokazalo napredek, ko bodo zbrani vsi podatki za leto 2010.

2.3.2 Umetniška dejavnost

K dvigu kakovosti delovnega okolja prispevajo tudi obštudijske dejavnosti. Ena takšnih je Galerija FDV, ki deluje že četrto leto. Glavni namen njene ustanovitve je bil FDV narediti za umetnosti odprto ustanovo in združiti umetniške interpretacije družbenih pojavov z družboslovnimi. V letu 2010 smo na FDV gostili deset umetniških razstav, med njimi tuje umetnike in njihova dela. V sodelovanju z Goethe Institutom smo »na ogled postavili« fotografsko razstavo Michaela Ruetza Die unbequeme Zeit (Neprijeten čas), v sodelovanju z Veleposlaništvom Švice v Sloveniji smo odprli fotografsko razstavo Švica in migracije, ki so jo ustvarili Ursula Markus, Edouard Rieben in Pierre-Antoine Grisoni, v sodelovanju z Veleposlaništvom Ruske federacije pa je bila pripravljena fotografška razstava Zmaga nad fašizmom, ki je vključila dela skoraj vseh pomembnih sovjetskih vojnih fotoreporterjev. Gostili smo tudi serijo portretov nekdanjega jugoslovanskega predsednika Josipa Broza – Tita, ki jih je naslikal avstrijski umetnik Walter Steinacher. Komunikacijski prostor Galerije FDV niso le razstave – širi se tudi z drugimi umetniškimi dogodki, kot so gledališke in glasbene predstave.

2.4 KNJIŽNIČNA IN ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

2.4.1 Knjižnična dejavnost

Kazalci knjižnične dejavnosti kažejo, da smo presegli letni načrt 2010 (ti kazalci so priloga Poslovnega poročila FDV za leto 2010). Posebej uspešni smo na področju ustvarjanja in redaktiranja bibliografij raziskovalcev FDV (brezplačno) in drugih raziskovalcev (po naročilu). Normativ UL (1700 zapisov/leto) presegamo za 70,5 %. Primerjalno gledano je naš prispevek v COBIB.SI nadpovprečen glede na ostale visokošolske knjižnice. Na področju informacijskega opismenjevanja v zadnjih letih izvajamo največji obseg izobraževanja med knjižnicami na UL bodisi v sklopu predmetov na fakulteti ali na tečajih, ki jih razpišemo sami. Rezultat je, da so študenti in zaposleni FDV največji uporabniki zbirk podatkov preko oddaljenega dostopa (FDV 25 %, NUK 16 %, FF 12 %, CEK 12 % prijav) ter v DiKUL (ocena: FDV 50 % vse uporabe). Evalvacije kažejo koristnost in zaželenost našega izobraževanja, vendar pa s sedanjim obsegom kadrov te dejavnosti ne moremo razvijati. Izvajamo tudi dodatne projekte, kot so: uspešen projekt OSICD, sodelovanje pri razvijanju standardov za

visokošolske knjižnice in standardov za informacijsko opismenjevanje, povezovanje zapisov na vzajemno bazo in povezovanje zapisov z WoS (dve pogodbi z IZUM).

Nerealizirane ali delno realizirane naloge so posledica kadrovske podhranjenosti, saj imamo za knjižnično dejavnost zaposlenih 12 delavcev (iz sredstev »lump sum«), po normativih UL pa bi morali imeti zaposlenih 13 delavcev. Narašča tudi obseg pripravljanja bibliografij za raziskovalce FDV: normativ UL pokriva vnos/redakcijo 1700 enot bibliografije na leto. V ODKJG smo za bibliografijo FDV v letu 2010 vnesli/redaktirali 2899 enot, zaradi česar smo morali prerazporejati sodelavce z drugih nalog, ki zato niso opravljene. Ob sedanjem številu kadrov v 2011 ne bomo mogli zagotoviti takega obsega vnosa bibliografij. V zadnjih letih se je enormno povečal obseg storitev, ki jih normativi UL ne definirajo in ne merijo kot redno dejavnost knjižnice (prost pristop, podaljšana odprtost, izobraževalna dejavnost, gradnja digitalnih zbirk). Predstojnica knjižnice prevzema dodatne naloge na fakulteti in univerzi (vodenje Komisije za razvoj knjižnične dejavnosti na UL). Zaradi opisanih težav pri realizaciji nalog ne moremo izvajati razvojnih nalog, po katerih se kažejo potrebe, zahteve in možnosti. Gre predvsem za pomoč pri pripravi bibliografij za namene habilitacije oz. prijave projektov (želje raziskovalcev), iskanje citiranosti objav za potrebe prijavljanja projektov in habilitacijskih vlog, nudenje oblik vseživljenjskega učenja (tečajji informacijske pismenosti, posodobitveni programi za MŠŠ) in organizacijo prostodostopnega objavljanja pre- ali postprintov, kar je trend v znanstvenem komuniciranju v svetu. Pri tem knjižnice v svetu aktivno sodelujejo: urejajo razmerja z založniki revij, organizirajo repozitorije in shranjujejo dokumente v repozitorije. V ODKJG te naloge ne moremo razvijati zaradi pomanjkanja kadra, čeprav zanimanje za prostodostopno objavljanje na fakulteti je.

2.4.2 Založniška dejavnost

Za vsebinsko kakovost založbenega programa skrbijo uredniki in uredniški odbori. Vsaka nova izdaja je podprta z dvema strokovnima recenzijama, večina izdanih monografij gre skozi sito selekcije Javne agencije za knjigo. Kakovost izdanih učbenikov poleg recenzentov nadzorujejo tudi katedre, saj mora vsak izdani učbenik imeti pozitivno mnenje katedre. Pri pripravi monografskih objav smo okrepili sodelovanje z znanstvenoraziskovalnimi centri. Kljub recesiji v širšem družbenem okolju smo ohranili raven prodaje iz preteklih let, število natisnjenih in prodanih knjig ostaja uravnoteženo.

V letu 2010 smo načrtovali možnosti spremembe lokacije knjigarne, vendar do realizacije ni prišlo. Načrtovali smo tudi aktivnosti v zvezi s promoviranjem ponudbe dodatnih storitev v knjigarni (lektoriranje in izdelava diplomskih ter doktorskih nalog), vendar ponudba ni zaživela, saj ni bilo dovolj interesa študentov.

2.5 INVESTICIJE IN VZDRŽEVANJE, PROSTORI IN OPREMA

Delo tehnične službe ocenjujemo kot uspešno, saj so bili zastavljeni cilji v večini primerov doseženi oz. izvedeni, poleg tega so bile vse intervencijske in ostale nujne zadeve izvedene nemudoma oz. v predvidenem času.

Ker se na fakulteti zavedamo sprememb v metodah učenja in poučevanja ter dejstva, da novi študijski programi zahtevajo drugačne prostore in opremo, smo v letu 2010 uspešno zaključili prenovo sodobno opremljene multimedijske predavalnice. V novem Multimedijem studiu lahko študenti izvajajo različne praktične vaje in naloge.

Vzpostavili smo tudi delovanje pisarne za sprejemanje in oddajanje pisemskih pošilk ter tako zagotovili sledljivost dokumentov na fakulteti.

2.6 INFORMACIJSKI SISTEM

Nekateri načrtovani letni cilji so se izkazali za obsežnejše, kot smo predvidevali. V letu 2010 smo jih zato le delno uresničili in njihovo dokončanje dodali v načrt za leto 2011.

V letu 2010 se je podpora Računalniškega centra za tehnično in izvedbeno podporo Službam za študijske zadeve in deloma računovodstvu povečala. Usposobili smo dodatnega zaposlenega za nudenje podpore in vzdrževanje Spletnega referata ter tako zagotovili boljšo in zanesljivejšo podporo.

V letu 2010 se je povečalo število dogodkov na fakulteti, ki so zahtevali tehnično podporo in objave na spletnih straneh FDV. Zaradi boljše odzivnosti podpore smo nadaljevali z dežurstvom za podporo pedagoškemu procesu med 8.00 in 17.30 ter uvedli nekaj organizacijskih sprememb (dežurni kontakti itd.).

Leta 2010 smo analizirali našo spletno stran, saj se zavedamo, da je treba širši javnosti nuditi kakovostne informacije o fakultetnih dejavnostih, ki jih ponujamo. Pripravili smo koncept prenove, ki jo bomo izvedli v letu 2011.

2.7 ČLOVEŠKI VIRI, OSEBJE

Reševanje kadrovske problematike na FDV se izvaja v skladu z zakonodajo in pravili ter usmeritvami Univerze v Ljubljani in kolegija dekana FDV. V letu 2010 je vodstvo FDV obravnavalo analizo kadrovske problematike na pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem področju ter kadrovske problematiko pri obravnavi poročila o poslovanju fakultete ter sprejelo usmeritve za pripravo kadrovskih načrtov. Za boljše in ažurnejše spremljanje kadrovske problematike na vseh področjih delovanja fakultete se v okviru projekta skupne baze dopolnjuje informacijska podpora, ki bo med seboj povezala potrebne informacije o zaposlenih, ki so sedaj zbrani v različnih aplikacijah organizacijske enote za študijske zadeve, IDV, kadrovske in finančne službe. Vodstvo FDV je v letu 2010 sprejelo usmeritve

pri kadrovanju v primeru odhodov oz. upokojevanja visokošolskih učiteljev. Rešitve se poiščejo najprej znotraj kateder in oddelkov, nato pa na podlagi internega razpisa. Šele v primeru, da ni ustreznih kadrovskih rešitev na fakulteti, se poišče nove sodelavce zunaj fakultete. Prehod oz. prevedba delovnega mesta asistent z doktoratom v delovno mesto visokošolskega učitelja v tem trenutku ni več avtomatična, temveč se upošteva število zaposlenih na oddelku/katedri in preveri potrebe za izvajanje pedagoškega procesa. Upoštevajoč obstoječo zakonodajo v primerih, ko delavci iz objektivnih razlogov ob začetku študijskega leta ne dosežejo polne pedagoške obremenitve, prav tako pa ne dobijo možnosti raziskovalnih obremenitev, jim fakulteta ponudi možnosti izvajanja pedagoškega procesa v skladu z njihovimi strokovnimi kompetencami, če te možnosti obstajajo.

Kazalci kadrovske dejavnosti kažejo, da smo v letu 2010 uspeli uresničiti več kot polovico zastavljenih ciljev (gl. Poslovno poročilo za leto 2010). V letu 2011 bomo začeli s postopkom priprave petletne kadrovske projekcije, s katero bomo predvideli znane potrebe po kadrih in pravočasno poiskali ustrezne nadomestitve za delavce, ki se bodo upokojili ali bodo začasno odsotni.

2.8 STORITVE ZA ŠTUDENTE, TUTORSTVO, ŠTUDENSKI SVET IN INTERESNA DEJAVNOST

Ključni dosežek tutorskega sistema na fakulteti je dodatna možnost prepoznavanja težav v študijskem procesu in več možnosti za njihovo odpravo. Gre za možnost, da se študentom čim hitreje posredujejo uradne in točne informacije. Žal je vsako leto manjše zanimanje študentov (tutorandov), da bi se udeleževali sestankov in tutorskih ur, kar je najverjetneje posledica tega, da obstaja vrsta drugih poti na fakulteti in zunaj nje za informiranje in reševanje težav.

2.8.1 Študentski svet in interesne dejavnosti

Študentsko organiziranje na fakulteti predstavljajo organi, kjer se študenti s svojim delovanjem vključujejo tako na študijsko kot obštudijsko področje.

Študentski svet FDV je organ, kjer združeni predstavniki sveta, delovnih komisij in drugih organov ter tutorji delujejo na študijskem področju, Študentska organizacija FDV, ki je t. i. podaljšana, a avtonomna roka ŠOU v Ljubljani, pa skrbi za obštudijsko področje udejstvovanja študentov.

Oktobra in novembra so potekale volitve v študentski svet in študentsko organizacijo na fakulteti, zato so v nadaljevanju predstavljene njihove aktivnosti le od začetka študijskega leta 2010/11 dalje.

Po konstituiranju aktualne zasedbe ŠS FDV, ki je nemudoma pričel z delom, je ŠS FDV imenoval študentske predstavnike v posamezne delovne komisije na fakulteti in predstavnike študentov na fakultetnih katedrah. Predstavniki študentov spremljajo delovanje, dogajanje in

aktualne tematike, ki so predmet obravnav, ter o svojem predstavnštvu poročajo na sejah študentskega sveta. Študenti aktivno sodelujejo pri projektu praznovanja 50-letnice obstoja fakultete, za kar se je že oblikovala delovna skupina, ki bo s svojim sodelovanjem odigrala vidnejšo vlogo pri organizaciji. Izpeljana je bila organizacija delovnega vikenda študentskega sveta, na katerem so študenti določili prioritete, cilje in potek delovanja študentskega sveta v aktualnem mandatu. Izpeljali so enotedensko študijsko izmenjavo s kolegi študenti družboslovnih ved z Univerze v Utrechtu, v času prvomajskih počitnic pa bodo študenti FDV izmenjavo vrnil. V svetu globalizacije in evropske integracije so tovrstne študijske izmenjave zelo dobra praksa, ki se je bodo študenti posluževali v čim večjem obsegu. Gre za spoznavanje in izmenjavo mnenj, nabiranje izkušenj, primerjavo s kolegi iz tujine, nabiranje tovrstnih praks in krepitev pomena tujih jezikov.

Študenti apelirajo na FDV, da tovrstne projekte podpira in pomaga z informacijami, stiki in soorganizacijo. Krepitev dobrih odnosov ter sodelovanje s tujimi univerzami in njihovimi študenti bogati in širi spekter dejavnosti in možnosti udejstvovanja študentov naše fakultete. Dobra praksa je tudi sodelovanje s posameznimi katedrami v okviru posameznih standardnih dogodkov in projektov, kot so vsakoletni politološki dnevi ipd., ki se jih študenti udeležujejo in tako doprinesejo svoj košček, združeni v politološka društva, v okviru študentskega sveta, študentske organizacije itd.

Študenti spodbujajo komunikacijo s fakulteto in posameznimi katedrami, da bi skupaj kar se da najbolje študente obveščali in jih vabili k sodelovanju, opazovanju in soorganizaciji projektov, dogodkov in srečanj. Tako krepijo obštudijsko udejstvovanje študentov družboslovja ter njihovo formalno in neformalno obliko izobraževanja.

Študentski svet aktivno in povezano sodeluje s Študentsko organizacijo na FDV; obe zasedbi se v prijateljskem duhu trudita študentom popestriti življenje ob študiju. Študentom na fakulteti ponujajo tudi inštrukcije pri težavnejših predmetih in organizirajo jezikovne tečaje, pravkar se npr. izvaja tečaj španščine Hola FDV!

Na fakulteti deluje zavidljivo število študentskih društev, s katerimi so študenti navezali tesnejše stike in v okviru katerih uspešno sodelujejo. Tako kot Študentska organizacija finančno podpirajo študentske projekte in dogodke, pomagajo si pri promociji, soorganizaciji ipd. Skupaj organizirajo najrazličnejše delavnice, dogodke in okrogle mize, kjer študentom ponujajo informacije in praktične prikaze z družboslovnega področja, ki ga spoznavajo pri formalnem učenju znotraj študijskega procesa.

Skoraj vsaka študijska smer ima svoje študente v študentskem društvu, ki jo predstavlja. Tako obstaja politološko, novinarsko, sociološko in kulturološko društvo, društvo za marketing, PR itd. Množica društev ponuja študentom širok izbor obštudijskih dejavnosti, dogodkov in projektov, ki se izvajajo in zapolnijo zanimanja vseh študentov družbenih ved na fakulteti. Društva delujejo samostojno in avtonomno, znotraj določenih projektov pa skupaj, v medsebojnem sodelovanju in v sodelovanju s Študentsko organizacijo ter Študentskim svetom. Skupaj so izpeljani nekateri tradicionalni dogodki in srečanja, kot npr. štafeta mladosti.

Po dobrem letu dni bo spet zaživel študentski časopis Lev, kjer vsa društva ŠO in ŠS FDV objavljajo svoje prispevke, vabijo na dogodke in k sodelovanju pri različnih projektih. Časopis bo predvidoma izšel pozno spomladi.

Obštudijsko udejstvovanje in organiziranje krepijo tudi tutorji, ki so po večini vpeti vanj, hkrati pa pomagajo svojim mlajšim kolegom študentom. Tutorski sistem je na fakulteti dobro organiziran. Študenti tutorji so za svoje delo odgovorni študentskemu svetu, ki jih vsakoletno imenuje, s svojimi nasveti in napotki pomagajo ter prenašajo izkušnje, organizirajo sestanke, srečanja in druženja s kolegi študenti, skupaj s profesorji in društvi organizirajo ekskurzije, kamor povabijo tudi mlajše kolege, in tako krepijo študentski duh.

Študenti na FDV kot težavo, s katero bodo predstavniki študentskih društev kmalu soočeni, izpostavljajo vsedruštveni večnamenski prostor v zgradbi Inštituta za družbene vede, ki ga bodo konec leta primorani zapustiti. Kam se bodo selili, še ne vedo, upajo pa, da bodo dobili nov prostor. Študenti menijo, da si glede na pestro obštudijsko organiziranje na fakulteti ter veliko število dejavnih in aktivnih študentskih društev zaslužijo prostor, kjer bodo lahko še naprej sestankovali in delovali. Pogovori študentov s fakulteto o novem prostoru že potekajo in računamo, da bomo kmalu našli trajnejšo in ugodno rešitev za nadaljnje delovanje in udejstvovanje študentov.

3 AKTIVNOSTI ZA RAZVOJ SPREMLJANJA IN ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI

3.1 DELOVANJE SISTEMA KAKOVOSTI, PRIPRAVA DOKUMENTOV ZA SISTEM KAKOVOSTI, INSTRUMENTOV IN KAZALCEV KAKOVOSTI

Temeljni dokument, ki se navezuje na področje kakovosti, predstavlja Strategija razvoja FDV 2007–2013, ki poudarja uresničevanje naslednjih dolgoročnih strateških ciljev:

- vzpostavitev sistema za celovito obvladovanje kakovosti na področjih izobraževanja, raziskovanja, študentske dejavnosti, administracije, strokovnih služb, vodenja in upravljanja organizacije (ta cilj je izpostavljen kot prioriteten),
- vzpodbujanje kulture kakovosti med sodelavci fakultete in študenti, s tem pa vzpodbujanje kadrovskih profilov na ravni posameznih študijskih programov in na ravni fakultete ter
- mednarodno priznana akreditacija fakultete in njenih programov.

V letu 2010 sta z namenom kontinuiranega vzdrževanja in povečevanja kakovosti predstavljali nadaljevanje prizadevanj iz predhodnih let dve po oceni Komisije za samoocenjevanje kakovosti še vedno aktualni smernici delovanja:

- potreba po načrtovanju sistema za celovito zasledovanje kakovosti z opredelitvijo ustreznih standardov kakovosti, porazdelitvijo odgovornosti za notranjo skrb za kakovost, notranjih postopkov skrbi za kakovost »od spodaj navzgor« in od »zgoraj navzdol« po vseh enotah FDV ter sistema ustreznega »monitoringa« tovrstnih aktivnosti in
- potreba po učinkovitejšem upravljanju človeških virov na FDV s poudarkom na jasno opredeljeni kadrovski politiki, sistematičnem načrtovanju, sistemu razvoja in

izobraževanja univerzitetnih učiteljev in sodelavcev ter okrepitevi procesov, zlasti prenosa znanja znotraj in zunaj fakultete.

Navedenima smernicama smo dodali še pripravo Poslovnika o kakovosti na FDV kot ključnega dokumenta zagotavljanja kakovosti; s to aktivnostjo naj bi začeli v letu 2011, vanjo pa bo na operativni ravni vključena predvsem Komisija za samoocenjevanje kakovosti.

Za kakovostnejše delo Komisije za samoocenjevanje kakovosti je v prihodnje treba izdelati določene objektivne kazalnike, ki bodo omogočali enostavnejše časovno spremljanje s primerjavo doseganja določene ravni kakovosti FDV pri njenih ključnih dejavnostih in po nekaterih ključnih kazalcih pedagoškega in raziskovalnega »outputa«.

3.2 SESTAVA IN DELOVANJE KOMISIJE OZ. ORGANA, ZADOLŽENEGA ZA KAKOVOST

Za spremljanje in zagotavljanje kakovosti na FDV skrbi Komisija za samoocenjevanje kakovosti, ki deluje v sestavi: doc. dr. Branko Ilič – predsednik komisije, red. prof. dr. Franc Mali, izr. prof. dr. Maja Bučar, izr. prof. dr. Klement Podnar, doc. dr. Cirila Toplak in Vito Babič – predstavnik študentov.

Organi, v letu 2010 odgovorni za spremljanje kakovosti na FDV, so bili poleg Komisije za samoocenjevanje kakovosti posamezni strokovni sodelavci na področju kakovosti, pri konkretnih aktivnostih pa tudi izvajalci teh aktivnosti (predstojniki oddelkov, kateder, prodekani na posameznih področjih, vodje strokovnih služb in dr.). Odločanje o aktivnostih na tem področju prevzemata fakultetno vodstvo in Senat.

Delovanje Komisije za samoocenjevanje kakovosti je podrobneje opredeljeno v 78. členu Pravil o organizaciji in delovanju Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani z določitvijo naslednjih nalog Komisije:

- opredelitev vizije in poslanstva fakultete, ki jih predlaga Senatu fakultete v potrditev,
- spremljanje, ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti dela, študijskih programov, znanstvenoraziskovalnega ter strokovnega dela in pripravo letnega poročila o kakovosti (samoevalvacija fakultete),
- priprava akcijskih načrtov in ukrepov za izboljšave,
- oblikovanje načrta strateške prenove fakultete v skladu z evropskimi trendi in
- opravljanje drugih nalog, ki sodijo v njen vsebinski okvir ali jih določi Senat fakultete.

V letu 2010 se je Komisija za samoocenjevanje kakovosti okrepila s stalno sodelavko za strokovno (priprava Poročila o kakovosti) in administrativno podporo komisiji Matejo Zorko Stopar iz Službe za dodiplomski študij.

Komisija za samoocenjevanje kakovosti se je v letu 2010 sestala na treh sejah, od katerih sta bili dve redni, ena pa korespondenčna.

Na redni seji 12. 4. 2010 je Komisija obravnavala vprašanje svoje vloge in teže pri zagotavljanju kakovosti na FDV ter s tem povezano vprašanje nagrajevanja delovne uspešnosti zaposlenih. Obravnavala je Poročilo o kakovosti za leto 2009 kot del Poslovnega poročila, pa tudi vprašanje predstavitve rezultatov ankete Zadovoljstvo študentov s študijem na FDV 2009.

Komisija je med drugim sprejela naslednje sklepe:

1. Delovanje Komisije ne bo le odzivno, ampak predvsem proaktivno. Usmerjeno ne bo le v vsebinsko refleksijo poročil o kakovosti, ampak tudi v celovito obravnavanje vseh vidikov zagotavljanja kakovosti in v podajanje predlogov izboljšav na tem področju.
2. Komisija bo tudi v novem sklicu obravnavala problematiko nagrajevanja uspešnosti na podlagi predloga za nagrajevanje iz prejšnjega sklica. Glede na javnofinančne omejitve v letu 2010 je bilo treba obravnavanje te problematike prestaviti v leto 2011 oz. 2012.
3. Komisija bo na naslednjih sejah obravnavala posamezne kritične vidike (ne)realizacije ciljev pri zagotavljanju kakovosti iz Poročila o kakovosti za leto 2009 vzporedno z aktivnostmi, povezanimi s pripravo Poročila o kakovosti za leto 2010, ki jih začne oktobra 2010. Sklep se je z manjšim zamikom uresničil konec leta 2010.
4. Komisija predlaga vodstvu, da se rezultati ankete Zadovoljstvo študentov s študijem na FDV 2009 objavijo na spletni strani FDV (brez priloge). Obravnavo rezultatov priporoča tudi katedram in na tutorskih sestankih.

Korespondenčna seja 17. 5. 2010 se je nanašala na predlog vodstvu za imenovanje stalnega sodelavca za strokovno podporo komisiji pri pripravi Poročila o kakovosti, ki ga je ta v prejšnjem mandatu imela, v tem mandatu pa je delo doslej opravljal predsednik komisije doc. dr. Branko Ilič. Sodelovanje stalnega strokovnega sodelavca naj bi pripomoglo h kvalitetnejši pripravi poročila in celovitejšemu spremljanju zagotavljanja kakovosti po posameznih fakultetnih službah. Predlog je bil uresničen.

Na redni seji 14. 12. 2010 je Komisija obravnavala oblikovanje smernic za pripravo Poročila o kakovosti na FDV za leto 2010, predlog vodstvu o načinu izvedbe študentskih anket o pedagoškem delu za doseg večje vključenosti študentov v ankete ter opredelitev kratkoročnih ciljev delovanja Komisije do konca tega mandata in nekaterih usmeritev za nadaljnje delo (tudi v naslednjem mandatu). V zvezi s tem je sprejela naslednje sklepe:

1. Osnutek poročila o kakovosti za leto 2010 se pripravi do 15. januarja 2011 (ta rok je bil kasneje zaradi dodatnih navodil UL premaknjen v februar oz. marec). Po omenjenem datumu se sestane Komisija, pregleda poročilo in da svoje pripombe, preden ga obravnava Senat. Sklep je bil uresničen marca 2011.
2. Člani Komisije predlagajo vodstvu fakultete, da se vzpostavi prejšnji »papirnati« sistem izvedbe študentskih anket (ko so študenti izpolnjevali ankete v predavalnici pri vsakem nosilcu posebej). Po mnenju Komisije naj bi ta sistem zagotovil večjo reprezentativnost anket, ki je pri elektronskem anketiranju (glej razdelek 3.3) ne dosegamo. Po obravnavi predloga na Senatu FDV se je izkazalo, da ga zaradi trenutno veljavnega Pravilnika UL za zdaj ni mogoče implementirati.
3. Kot kratkoročni cilj si je Komisija do konca tega mandata zadala ex-ante obravnavo osnutka Poročila o kakovosti za leto 2010, spremljanje problematike zagotavljanja udeležbe pri študentskih anketah in sprotno spremljanje kakovosti.

3.3 IZVAJANJE ŠTUDENSKIH ANKET

Na fakulteti izvajamo študentske ankete v skladu s Pravilnikom o študentski anketi. Študentska anketa je letna in sestavljena iz dveh delov: iz splošnega dela o študijskem procesu in pogojih študija ter posebnega dela o posameznih predmetih in izvajalcih predmeta. Vprašanja pri obeh delih anket in ponujeni odgovori so usklajeni s Pravilnikom o študentski anketi UL. Izpolnjevanje ankete je prostovoljno in anonimno, izpolnjujejo pa jo lahko študenti 1. in 2. stopnje v obliki spletnega obrazca. Mesec pred začetkom (zimskega/poletnega) izpitnega obdobja objavimo ankete on-line in študente po različnih kanalih (z obvestilom na spletni strani FDV in spletni strani ŠS FDV, z obvestilom na Facebookovi strani ŠS FDV, z vsaj dvema osebna obvestila v Spletni referat, z izstopajočo povezavo na prvi strani Spletnega referata itd.) pozovemo k izpolnjevanju anket. Študenti do anket dostopajo preko Spletnega referata. Študent lahko izpolni le eno splošno anketo in eno anketo za vsak predmet, ki ga je že odposlušal. Splošni del ankete študenti lahko izpolnjujejo do konca študijskega leta, anketa o pedagoškem delu pa se zapre na prvi dan zimskega oz. poletnega izpitnega obdobja.

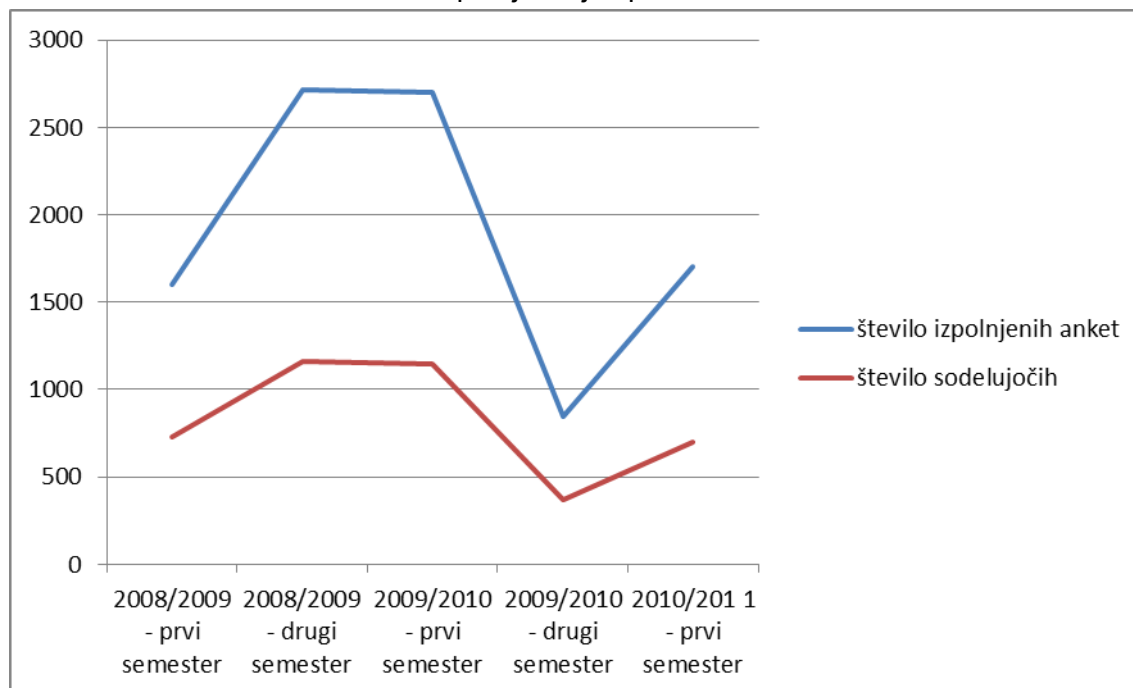
Na fakulteti smo zaradi slabe odzivnosti študentov z obstoječo izvedbo anket nezadovoljni, zato smo naredili kratko analizo spletnih anket od študijskega leta 2008/9 do študijskega leta 2010/11 in navedli nekaj predlogov za izboljšave na tem področju (Tabela 3.1).

Tabela: 3.1: Analiza spletnih anket od študijskega leta 2008/9 do študijskega leta 2010/11

	Število izpolnjenih anket	Število sodelujočih	Število ocenjenih predmetov	Povprečno število ocenjenih predmetov, glede na respondenta
Š. I. 2008/9 – prvi semester	1600	726	161	2,20
Š. I. 2008/9 – drugi semester	2715	1161	195	2,34
Š. I. 2009/10 – prvi semester	2699	1145	225	2,36
Š. I. 2009/10 – drugi semester	847	371	190	2,28
Š. I. 2010/11 – prvi semester	1703	701	201	2,43

Tabela 3.1 in Graf 3.1 kažeta gibanje frekvence sodelujočih in izpolnjenih anket od vključno 1. semestra študijskega leta 2008/9 do vključno 1. semestra študijskega leta 2010/11.

Graf 3.1: Frekvenca udeležbe in izpolnjevanja spletnih anketah 2008/9–2010/11



Iz Tabele 3.1 in Grafa 3.1 razberemo, da število respondentov od prvega semestra študijskega leta 2008/9, ko se je pričelo s spletnim anketiranjem, do prvega semestra 2010/11 niha, iz časovne vrste podatkov pa ne moremo razbrati trenda. Čeprav število respondentov niha, ugotavljamo, da v povprečnem številu ocenjenih predmetov glede na respondenta ni tolikšnih odklonov.

Razloge, zakaj je v drugem semestru 2009/10 sodelovalo le 371 respondentov, težko pojasnimo, saj nimamo na voljo drugih podatkov, iz katerih bi lahko sklepali. Podatki kažejo, da udeležba in število izpolnjenih spletnih anket nihata. Opazen odklon navzdol v drugem semestru študijskega leta 2009/10 bi lahko vsaj do določene mere razložili z akumulacijo stopnjevanje kritičnosti (in posledične pasivnosti) študentov do izpolnjevanja anket, deloma pa tudi z zmanjšanjem sistemske motivacije študentov za njihovo izpolnjevanje. Odklon je dodatno spodbudil vodstvo FDV, vse sodelujoče pri pripravi anket in Komisijo za samoocenjevanje kakovosti k analizi vzrokov in razmisleku o izboljšanju obstoječega spletnega anketiranja.

Iz komentarjev respondentov je razvidno, da se vprašanja preveč ponavljajo (študenti v povprečju izpolnijo le nekaj več kot dve anketi) ter da študenti težko razlikujejo med ocenami predmetov in ocenami pedagogov. Za posamezen predmet ocenjujejo več pedagogov (profesorja, asistente), kar za respondenta predstavlja določeno breme (preveč ponavljanja).

Študenti so opozorili, da lestvica -3 -1 +1 +3 ni dovolj jasna in da se jim ne zdi smiselna. Kot primernejšo predlagajo lestvico z vrednostmi od 1 do 4 ali pa lestvico z vrednostmi od 1 do 5, ki sta tudi z vidika analiz bolj primerni in interpretativni.

Zelo uporabna so odprta vprašanja, kjer študenti navajajo pozitivne in negativne lastnosti predavatelja ter predloge za izboljšave. Vendar so vprašanja podobna ocenam predmetov – pri tem se zgodi, da študenti pogosto namesto predmeta ocenjujejo pedagoga (zato bi bilo morda smiselno ta vprašanja izpustiti).

Število respondentov, ki ocenjujejo posameznega pedagoga, je pogosto nizko (npr. v prvem semestru 2010 je 105 pedagogov – po posameznih predmetih – ocenjevalo manj kot 5 študentov).

3.3.1 Poročilo o izvajanju študentskih anket in drugih anket ter metod za pridobivanje povratnih informacij – izkušnje pedagogov na FDV

Na fakulteti smo marca 2011 med pedagogi izvedli kratko anketo o njihovih izkušnjah z uporabo različnih virov povratnih informacij o pedagoškem delu. V nabor smo vključili naslednje vire informacij: samoevalvacija, študentske ankete, mnenja študentov, asistentov in pedagogov znotraj fakultete ter pedagogov zunaj fakultete. Izkušnje pedagogov kažejo, da so študentske ankete poleg samoevalvacije za pedagoge najbolj pomemben vir informacij o izvedbi predmetov in vir predlogov za izboljšave pri izvajanju študijskega programa.

Ob vzpostavljenem elektronskem sistemu študentskih anket UL, ki se izvajajo na ravni fakultete, nekateri pedagogi vzporedno izvajajo kratke ankete/evalvacije, kjer študenti ocenijo izvedbo in vsebino predmeta. Tovrstne ankete so anonimne in pedagogi jih opravijo ob koncu semestra. Za večino pedagogov je ključni razlog za uvedbo dodatnih metod za pridobivanje povratnih informacij neustreznost obstoječih študentskih anket, predvsem zaradi njihove nereprezentativnosti. Pomemben vir povratnih informacij o izvedbi predmeta in predlogov za izboljšave je tudi redna komunikacija pedagogov s študenti.

Študentske ankete so pomemben vir informacij, vendar zaupanje pedagogov na FDV v njihovo kredibilnost iz leta v leto upada, predvsem zaradi slabega odziva študentov in s tem nereprezentativnih rezultatov. Kljub angažiranju različnih vzvodov (objave na spletni strani FDV, spletni strani ŠS FDV, osebna sporočila v spletnem referatu, rdeče označena povezava na ankete, promoviranje pedagogov itd.), da bi dosegli čim višjo stopnjo odgovorov, odziv študentov ostaja skrajno nepredvidljiv. Kot izhod v sili so nekateri pedagogi ohranili vzporedne ankete ali začeli z njihovim izvajanjem.

Obstoječi način pridobivanja povratnih informacij, ki temelji na elektronski študentski anketi UL in vzporednih anketah, ki so v domeni posameznih pedagogov, se je na FDV izkazal kot nezadosten. Na individualni ravni nekateri pedagogi z uporabo vzporednih anket pridobijo relevantne informacije, ki jim omogočajo spremljanje in izboljševanje izvajanja pedagoškega procesa. Vendar pa ta mehanizem ni enakomerno prisoten na vseh študijskih programih in

tako ne more nadomestiti sistema študentskih anket UL. Zato je vprašanje vzpostavitve ustreznega mehanizma pridobivanja povratnih informacij za FDV zelo relevantno.

3.3.2 Predlogi za izboljšanje aktivnosti za spremljanje in zagotavljanje kakovosti

Univerze v drugih evropskih državah imajo podobno prakso izvajanja študentskih anket kot velja na UL in njene članice. V sklop univerzitetnih študentskih anket ali vzporedno članice vključijo specifična vprašanja, ki jim omogočajo pridobivanje relevantnih informacij za spremljanje in zagotavljanje kakovosti na ravni fakultete. Uporaba vprašalnikov je najbolj razširjen način zbiranja povratnih informacij študentov, saj omogoča zbiranje podatkov o različnih razsežnostih pedagoškega procesa pri velikem številu študentov in omogoča primerjavo skozi čas.

Za zagotavljanje učinkovitosti te metode poleg primerno oblikovanega (vsebina, obseg) in testiranega vprašalnika potrebujemo tudi vrsto drugih elementov, kot so ustrezna izvedba (papirna, elektronska, intervjuji, fokusne skupine), analiza in uporaba rezultatov ter sodelovanje študentov v čim večjem številu, ki je močno odvisno od zaupanja študentov v mehanizem. Za učinkovito uporabo tovrstne metode zbiranja povratnih informacij ima FDV trenutno premajhno število zagotovljenih elementov.

Ena izmed rešitev je ustrezno preoblikovanje vprašalnika, ki bi omogočal njegovo dopolnitev za potrebe posameznih članic, in prilagoditev izvedbe metode na ravni članic. Navedena elementa sta za FDV ključna za uspešno vzpostavitev ostalih podpornih elementov in za učinkovito izvedbo metode.

Aktivnosti na FDV bodo v prihodnje temeljile na spoznanju, da je uporaba vprašalnika le ena izmed metod zbiranja povratnih informacij med študenti in da je treba sistem za razvoj spremljanja in zagotavljanja kakovosti nenehno graditi. Ena izmed smeri razvoja pridobivanja povratnih informacij med študenti je uporaba metode samoocenjevanja, ki študentom omogoča samorefleksijo in spremljanje lastnega napredovanja in dosežkov.

S problematiko izpolnjevanja elektronskih študentskih anket se je ukvarjala tudi Komisija za samoocenjevanje kakovosti. Na podlagi poznavanja problematike, izkušenj članov in informacij, pridobljenih od pristojnih posameznikov in služb, odgovornih za izvedbo anketiranja, Komisija ob zgoraj navedenih razlogih predlaga izboljšave izvajanja obstoječega načina anketiranja v dveh smereh:

a) Operativna raven:

1. Ukrepi za povečanje motivacije študentov za izpolnjevanje anket:

- aktivacija učiteljev tutorjev (vključno s koordinatorem): Komisija vidi učitelje tutorje v sodelovanju s študenti in študentkami tutorji ter njihovim koordinatorem kot doslej ne-(dovolj) izkoriščen vir za tovrstno motivacijo. Učitelji (in študenti) tutorji so ali bi vsaj morali biti že po svoji funkciji v boljšem, neposrednejšem stiku s študenti kot ostali »promotorji« spletnega anketiranja in bi morali študente ob ukvarjanju s študentsko oz.

študijsko problematiko spodbujati tudi k izpolnjevanju spletnih anket, saj sta obe aktivnosti povezani. Komisija predlaga, da koordinator (-ica) učiteljev tutorjev program dela zasnuje z napotkom, naj na tutorskih sestankih učitelji tutorji študente spodbujajo k udeležbi pri spletnem anketiranju, v svojih semestralnih poročilih pa naj predstavijo tudi informacijo o tem.

- aktivacija predstojnikov kateder: Komisija predlaga prakso kratkih letnih sestankov predstojnikov kateder s »svojimi« študenti po posameznih letnikih, kar bi lahko prispevalo k identifikaciji in krepitvi vezi študentov z matično katedro, obenem pa delovalo stimulatивно na udeležbo pri anketiranju.

2. Izboljšanje vsebinske in metodološke zasnove anket:

- oblikovati ciljnim uporabnikom bolj prijazne in privlačne ankete (vključno z »dizajnom«),
- skrajšati nabor vprašanj na nekaj za oceno kakovosti pedagoškega procesa in izvajalcev najbolj ključnih vprašanj (vsebinska selekcija vprašanj),
- prilagoditi nekatera vprašanja glede na specifičnost vsebine in način preverjanja znanja (kjer ni izpitov, naj se postavijo ustrezno prilagojena vprašanja itd.) ter
- izboljšati zanesljivost in veljavnost merskih inštrumentov.

b) Sistemska raven:

Komisija bo Senatu FDV predlagala, da glede na dosedanje izkušnje FDV (in ne nazadnje tudi izkušnje drugih članic UL) na UL naslovi predlog o vnovični preučitvi in morebitni spremembi Pravilnika UL glede predpisane elektronske oblike študentskih anket v prid za vse članice UL sprejemljivejše in fleksibilnejše rešitve.

3.4 IZVAJANJE DRUGIH ANKET TER ANALIZ IN METOD ZA PRIDOBIVANJE POVRATNIH INFORMACIJ RAZLIČNIH SKUPIN IN NJIHOV VPLIV NA KAKOVOST

Razen v razdelku 3.3 navedenih oblik druge ankete oz. analize za pridobivanje povratnih informacij glede zagotavljanja kakovosti niso bile opravljene. Poleg uradne elektronske spletne študentske ankete UL posamezni pedagogi izvajajo vzporedne ankete o zadovoljstvu študentov z izvedbo njihovih predmetov oz. pridobijo povratne informacije o izvedbi v neposrednem pogovoru s študenti.

Komisija za samoocenjevanje kakovosti ugotavlja, da imajo posamezne fakultetne službe premalo (ali pa sploh nobenih) povratnih informacij o kakovosti svojih storitev od zaposlenih kot njihovih ključnih uporabnikov. Zato poleg samoevalvacijskih poročil posameznih služb (po zgledu spletnih študentskih anket) predlaga čimprejšnjo uvedbo letnih spletnih anket zaposlenih na FDV (zlasti pedagogov in raziskovalcev), pa tudi zunanjih znanstvenih in strokovnih sodelavcev fakultete o kakovosti storitev posameznih fakultetnih služb in knjižnice ter o zadovoljstvu zaposlenih s storitvami in pogoji dela na FDV.

Komisija je ugotovila, da je vodstvo dalo tovrstno pobudo že leta 2007, ki pa iz neznanih razlogov doslej ni bila uresničena. Glede na nastali časovni odlog Komisija predlaga njen čimprejšnji zagon. Anketa bi omogočala službam povratno informacijsko zanko za

vzdrževanje in povečevanje kakovosti, Komisiji in vodstvu pa ustrezni »monitoring«. Predhodno je treba ustrezno presoditi finančni, kadrovski in metodološki vidik predloga.

3.5 MOREBITNE ZUNANJE EVALVACIJE IN AKREDITACIJE

Proučili smo uresničevanje izvedbenih nalog iz letnih programov dela (izdelava Poslovnega poročila in Poročila o zagotavljanju in spremljanju kakovosti, poročila za različne strokovne službe UL, za Nacionalno komisijo za kakovost visokega šolstva, zasnova temeljev za spremljanje standardov ENQA itd.).

Zunanja evalvacija in mednarodna akreditacija programov na FDV še ne potekata, predvidevata pa se do leta 2013. Na nujnost pospešitve aktivnosti v zvezi s tem je v letu 2010 opozarjala tudi Komisija za samoocenjevanje kakovosti. Komisija Senatu FDV predlaga, da pospešeno pristopi k zunanji evalvaciji in mednarodni akreditaciji ter s tem povezanimi nalogami.

4 POVZETEK

Opis stanja kakovosti po posameznih področjih in službah izkazuje določeno zavedanje in prizadevanje FDV za dvig kakovosti tudi v letu 2010. Poseben poudarek je bil dan problematiki dodiplomskega in podiplomskega študija (reakreditacije), sledenju odličnosti na znanstvenoraziskovalnem področju, področju mednarodnega sodelovanja in problematiki izpolnjevanja študentskih anket.

Ob uresnitvi glavnine ciljev nekateri ostajajo neuresničeni (npr. izboljšanje študentskih spletnih anket in povečanje udeležbe študentov pri spletnem anketiranju, prehodnost na 1. stopnji, še posebej pri izrednem študiju, povečanje obsega znanstvenoraziskovalnega »outputa« v obliki objav) ali pa je njihovo uresničevanje v teku.

5 ZAKLJUČEK

V skladu z dosedanjimi usmeritvami in ugotovitvami v tem poročilu si je Komisija za samoocenjevanje kakovosti zastavila nekaj kratko- in srednjeročnih ciljev.

V letu 2011 bomo nadaljevali s snovanjem novih in/ali implementacijo že sprejetih ukrepov za:

- čim bolj analitično pripravo Poslovnega poročila in Poročila o kakovosti za leto 2011 (pri čemer je treba vztrajati pri pripravi natančnega vnaprejšnjega rokovnika s časovnico opravi in pravočasne dostave potrebnih navodil oz. gradiv služb UL in služb FDV, da bi bilo Poročilo o kakovosti za leto 2011 lahko obravnavano ex-ante, tako kot je bilo prvič za leto 2010);
- okrepitev pomena sistematičnega zasledovanja kakovosti s predlogom Senatu FDV, da v novem sklicu med izvoljenimi člani senata imenuje senatorja, odgovornega za področje kakovosti na FDV;
- vzpostavljanje ustrezne (informacijske, organizacijske) povezave med odgovornim senatorjem, Komisijo za samoocenjevanje kakovosti, strokovno sodelavko za podporo

- Komisiji za samoocenjevanje kakovosti in drugimi akterji kot naslednji korak v tem procesu, kar bi ustvarilo zametek za morebitno kasnejšo ustanovitev t. i. Službe za kakovost kot ene izmed podenot v organizacijski shemi FDV;
- spodbujanje odličnosti znanstvenoraziskovalnega in pedagoškega dela na vseh treh študijskih stopnjah ter s pripravo in implementacijo fakultetnega Pravilnika o kakovosti;
 - predlog Senatu FDV, da glede na dosedanje lastne izkušnje (in izkušnje drugih članic UL) na UL naslovi predlog o vnovični preučitvi in morebitni spremembi Pravilnika UL glede predpisane elektronske oblike študentskih anket v prid za vse članice UL sprejemljivejše in fleksibilnejše rešitve;
 - pobuda Senatu FDV, da nadaljuje s prakso letnega podeljevanja priznanj(a) za kakovost storitev zaposlenih iz posameznih strokovnih, administrativnih in tehničnih služb, tj. za najuspešnejšega zaposlenega pri zagotavljanju kakovosti storitve na častnem shodu FDV. Na podlagi utemeljenih predlogov posameznih služb bi ustrezn izbor opravila Komisija za samoocenjevanje kakovosti v sodelovanju z vodstvom;
 - sprotno nadgrajevanje kazalcev za zasledovanje, merjenje in »monitoring« kakovosti osnovne dejavnosti na fakulteti, pa tudi kakovosti spremljevalnih dejavnosti, kot so mednarodno in meduniverzitetno sodelovanje, vseživljenjsko izobraževanje in knjižnične storitve, kadrovska služba, administrativne, tehnične in druge operativne oz. podporne službe;
 - sprotno merjenje izvajanja kakovosti z izvajanjem ustreznih anket.

6 VIRI

Za pripravo poročila smo uporabili Poslovno poročilo FDV za leto 2010, pregled uresničevanja nalog in ciljev FDV v letu 2010, Strategijo razvoja FDV 2007–2013 in druge podatke, ki so jih prispevale strokovne službe oz. zaposleni na FDV.

Poročilo so pripravili:

- doc. dr. Branko Ilič, predsednik Komisije za samoocenjevanje kakovosti,
- red. prof. dr. Franc Mali,
- izr. prof. dr. Maja Bučar,
- izr. prof. dr. Klement Podnar,
- doc. dr. Cirila Toplak,
- Vito Babič, predstavnik študentov